

BIBLIA

Az augusztusi elmélkedéseket Bognár Éva (Csömör), a szeptemberiek az EK közösség (Budapest) tagjai készítették: Bajnokné Benyhe Judit, Schanda Beáta, Kovácsné Kosztolányi Mária, Kosztolányi Klára.

Augusztus 7. – Évközi 19. vasárnap – Lk 12,32-48 – „Ahol a kincsetek, ott lesz a szívetek is”

Ahhoz az evangéliumi részhez, amelyet a fenti mondat fémjelez, Bokor-irodalmon kiművelt emberfőknek nehéz bármit mondani, amit ne hallottak volna már százszor.

Objektíve a kincs: nagy vagyon, értékes dolog, értékes személy, a természet szépsége, nagy szellemi érték, nagyra becsült dolog (Wikiszótár). Szerencsés vagyok: értékes személy, szellemi érték – tehát kincs – nekem (s állítom: mindannyiunknak itt a Bokorban) bőven jut.

És így emlékszem a nagyapámra is, aki az életével nagy hatást gyakorolt rám.

Jó iskolám volt, mert az idő tájt láttam meg a napvilágot, amikor a felmenőimet épp megfosztották mindenüktől, amit az ő felmenőik generációkon át jó sok munkával összegyűjtöttek. A saját bőrömmön érezhettem, mi a maradandó, és mi nem, mi az, amibe érdemes „befektetni”, és mi az, amibe nem.

Emlékeimben él, hogy stabilitást és erőt a családot összetartó, kis természetű, de testben-lélekben erős nagyapám személye jelentett. Sosem si-

Augusztus 14. – Évközi 20. vasárnap – Lk 12,49-53 – „Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak...”

A tűz nagyon fontos szerepet töltött be az emberré válás folyamatában. A négy alapelem egyike. A magát elégető és hamvaiból feltámadó fénixmadár az öröklét jelképe. A tűz a megtisztulás szimbóluma is. A tűz látványa vonzza a szemet, nehéz neki ellenállni. Az emberek szívesen gyűlnek köréje. Fény és meleg forrása. Az áldozati tűz – ételáldozat, bűnért való áldozat – nélkülözhetetlen volt a vallási gyakorlatban.

A tűz mint folyamat visszafordíthatatlan: ahol a tűz munkálkodott, ott semmi nem lesz olyan, mint annak előtte.

Először is, jó végiggondolni, hogy a bennem égő tűz milyen?

1. Melegít, vagy felperzsel? – 2. Fénylik, vagy vakít? – 3. Gyújtó hatású, vagy épp csak füstölög?

1. Valósítom, vagy megbontom a harmóniát, békességet? Ha szakadás

ránkozott a veszteségeken. És ha ránk nézett, gyerekekre, az arca mindig megtelt mosollyal. A házunk megmaradt, egy jól megépített ház a fejünk felett. És nagy tapasztalat. Nagyapám természeténél fogva okos volt, és megtanulta a leckét; soha már nem gyűjtött, ellenben több irányú és szerteágazó ismereteit, tudását és törődését lelkében gyökerező természetességgel ingyen és egyszerűen adta annak, aki hozzá fordult. Az „ellen-ségnek” is; annak, aki asszisztált a kifosztásához; a megveretéséhez; a bebörtönzéséhez – és az egyre csökkenő számú kárörvendőknek is.

Nem értettem én ezt akkor. Miért fogadja a köszönésüket? Miért nem utasítja el a közeledésüket? Vagy legalább miért nem „mondogat oda” nekik jó alaposan? Mert csöppet sem félt. Ismertem én a nagyapám természetét (csak azt nem tudhattam, megnyit küzd vele)! Sok idő telt el, amíg megértettem a miérteket. Halála után, háborús naplóját olvasva döbbsentem rá (44 évesen a fronton gépkocsit vezetett, a háború vége felé sebesülteket szállított): ez az iszonyatos tapaszt-

és meghasonlás jellemzi a működési környezetemet, az nem feltétlenül a jó ügy jó képviselőjének a következménye... A valódi Jézus c. könyvében Karl Herbst így ír: „Akár az égből akart tüzet hozni és a földre vetni, mint Prométheusz, akár csak Izrael országába akart tüzet hozni, ahogy egy anya begyűjt a kályhába egy hideg szobában (a gé földet vagy országot jelent), mindenesetre az élethez szükséges, melegítő tüzről van szó, és nem az életet megsemmisítő-ről, amelyet Illés, fanatikus Jézus-tanítványok, a Keresztelő és más apokaliptikusok akartak lehívni a bűnösökre.”

2. Megvilágítom azt az igazságot, amelyért lelkesedek, vagy „tűzbuzgok”?

3. Továbbadom a szikrát, vagy a hagyományokhoz igazodva végigvi-

talat is hozzájárulhatott ahhoz, hogy a természetközeli ember hozzáállásán túl is irgalmas legyen emberrel, állattal, az élet mindenfajta megnyilvánulásával. És hogy el tudja különíteni a valós értéket az értéktelentől.

„Látja Isten, hogy állok a napon / Látja árnnyam kövön és kerítésen” – írja Pilinszky. Nagyapámnak is volt „árnyéka”, de igazán mégis a „fényeire” emlékszem. Isten látja az én szívem „árnyékait” is, amint ragaszkodom tárgyakhoz, még inkább kapcsolatokhoz, emberi megbecsüléshez vagy visszaigazoláshoz, eredményekhez. Emellett lehetek szegény, nagyon szegény, de bármit jelezzem is a Robin Hood-index vagy a Risk-mutató, mégis van odaadni-leépíteni valóm...

„Ti is legyetek felkészültek”, valahogy úgy – azt gondolom –, ahogy egy régióbeli testvéremtől kapott versben olvasom:

„Egy kicsivel több kedvesség, és egy kicsivel kevesebb kapzsiság.

Egy kicsivel több odaadás, és egy kicsivel kevesebb elvárás.

Egy kicsivel több mi, és kicsivel kevesebb én.” (ismeretlen szerző)

szem az elvárásoknak megfelelő magatartást?

„Ám nem elégséges, hogy öbenne magában ég, hanem végre ’tüzet kellene fognia’ a környezetének is” (Herbst)!

Szenvedélyesen szeretem nézni a tüzet, s van is rá alkalmam bőven. Telente szépen megrendszabályozva ég-lobog a kazán gyomrában, és nemcsak engem büvöl el a fahasábok lángjainak tánca, hanem kedvenc macskám is látszólag éppolyan lenyűgözve figyel, akár a gazdája. Úgy vélem, valami mélyet, ösztönöset is felébreszt bennünk a látvány. Ezért (is) mélyen magaménak érzem Kazantzakis alábbi mondatait:

„Hogyan tudom összeegyeztetni magamban ezt a két ellentétes örökséget, a tüzet és a földet? Világéletemben úgy éreztem, ez az egyetlen kötelességem: összebékíteni az össze-

békíthetetlen, kibányászni magamból az ősi sötétséget, és amennyire tőlem telik, világossággá változtatni. Nem ez az Isten munkamódszere is? Nem ezt kell-e tennünk nekünk is, ha az ő nyomdokaiban akarunk járni? Ellob-

banó kurta villám az életünk. Sietnünk kell. – Anélkül, hogy sejtene, az egész világegyetem ezt a módszert követi: minden élőlény egy-egy műhely, amelyben a benne rejtőző Isten megmunkálja, átlényegíti a sarat. ...

Teljesíthetetlenül nehéz feladat. Egész életemben küzdöttem, küzdök ma is, de szívemben is van még sötét üledék, mindig újra kell kezdeni a harcot...” (Jelentés Grecónak)

Augusztus 21. – Évközi 21. vasárnap – Lk 13,22-30 – „Vívjatok élet-halál harcot...”

Zsigerivé váltak-e bennem az alapértékek, amelyek mentén járva bizhatok abban, hogy számomra nyitva az ajtó?

Különös, de akárhogy fel vagyok vertevezve, a „helyzetek” mindig váratlanul jönnek. Jönnek? Alkalmatlanokodnak!

A fiú a gyalogos felüljárón ételre gyűjt. Nem kér, csak ül, és maga elé mered. Szólt a látvány, le kéne ülni melléje, megszólítani, meghallgatni a történetét. Valakinek meg kéne tennie... Segíteni, ha hagyja, hogy más irányt vegyen a történet. De valahogy mindig sietős az utam. Valahogy mindig túl sokan járnak arra, és én nem szeretem a feltűnést... (Nagyon meg tudom ám magyarázni.) És valahogy könnyebb is odavetni a pénzt. Legkönnyebb oda sem nézni. Vagy kikerülni azzal, hogy befizetem egy számlára, és jóváírom a listán a „segítettem” rovatban – ami persze kell, nagyon kell, de tudom, hogy nem elég. Mert még mindig ott ül az a fiú.

Nektek is van „fiútok a felüljárón”?

Az is lehet, testvér, hogy te nevetve ugrasz át egy ilyen kaput, én meg

épphogy csak átpréselődök, nagy nehezen, „vértezetet” hátrahagyva. Nem zengnek harsonák, ha sikerül, nem omolnak hegyek, ha nem – mégis alighanem ilyen apró döntéseken áll a majdani fogcsikorgatás vagy asztalhoz telepedés.

A teremtettség, fizikumunk egy ségre emlékezése, avagy szellemi kaland szintű ismeretek alighanem kevésnek bizonyulnak gyakorlati következmények nélkül.

Gyerekkoromban úgy gondoltam, negyven év már rettenetes nagy idő, addigra rendkívül érett és bölcs leszek. Amikor elértem ezt a kort, rémülten láttam, milyen messze vagyok az ideáltól! Egyáltalán, felismerem-e még azt a valakit a tükörben, aki lenni akartam? Mennyit alkudtam meg a „körülményekkel”, és mennyi maradt a Teremtőbe – és teremtményeibe – vetett bizalmamból? Vannak még álmaim, vagy csak morzsolom a napokat, „ahogy lehet”? Kelet-közép-európai kényelmemben képes vagyok-e együttérzésre és abból fakadó cselekvésre a tökéletességtől hasonlóképp távolálló, sorsüldözött embertár-

sam érdekében? Képes vagyok a magam biztonságának egy szeletkéjét feláldozni?

Ugyanis, a „látjátok magatokat kívülre hajtva” (ti. Isten országából), valahol itt kezdődik. Mi a biztosíték, hogyha most nem ismerem fel azt a valakit, akkor valaha is fel fogom ismerni, és nyugodt szívvel letelepedhetek Isten asztalához? Hogy ha most nem vagyok az *Ország* része, mitől válok majd hirtelen azzá? Csak ha nálam itthon van Isten *most*, akkor leszek nála otthon *akkor*. (Más szavakkal: vállalom a kirekesztettséget, vagy kinn rekedek.)

Utak – kapuk. Újabb ösvény – újabb kapu. Némelyiket ki lehet kerülni, más pedig nem ad választást: át kell préselődni rajta. Mindenképpen. Ahogy meg kell születnünk – első kapu –, majd meghalunk (utolsó földi kapu).

Ezen a kapun mindenki csak egyedül fér át. Azonban nem vonatkozatható el az élet során megtett utaktól, és a kikerült – vagy vállalt – kapuktól.

Augusztus 28. – Évközi 22. vasárnap – Lk 14,1.7-14 – Két szemszög – egy eset

Jézusi „eligazítás” a meghívottaknak, sőt a vendéglátónak is.

Miért hívta meg a farizeusok egyik vezetője Jézust? Szimpátiából? Hogy szemmel tartsa? Csak sejtjük. „Kellemesen érezhette magát”, amikor először a vendégeit, aztán őt magát is kioktatta.

Jézus „élesen felfigyelt” a nagy a tülekedésre a jó helyekért. Feltételezem, hogy a vendéglátóhoz közeli helyek a legmegbecsültebbek. De van egy szabály, amely alapján az ülésrend kialakul! Azaz minél tekintélyesebb a vendég, annál feljebb kerül. Jézusnak van egy praktikus tanácsa, és ehhez egy mondatnyi tanítást fűz a mennyei rendről. Arról, hogy Isten értékrendje nem azonos a farizeus ebédjén uralkodó renddel, bár igen gyakorlatias tanácsot ad – végső soron az egészséges alázatról.

Aki a társadalom által respektált szempont és mérték szerint nem ugorja át a léceket, lehet „becsesebb” a

mennyei rend alapján – akár az általam nagyra értékeltelnél is. Mintha visszaköszönné a szűk kapu esete: aki le tud hajolni – tehát „megalázza” vagy „megalacsonyítja magát” –, az bejut a szűk kapun, és megbecsült is lesz.

Jelzem, ezek a régies ízű szavak, mint az „alázat” vagy az „irgalom”, valahogy kikoptak a fogalomtárunkból. Mintha elavultak volna. Pedig a „nagyok” nagyon is pozitív meghatározásokat alkottak róluk. Ami az alázatot illeti, Pilinszky írja: „Az alázat az igazi tudás és az igaz megismerés kapuja.” És Lao-ce szerint „a vezetni tudó alázatos”. Lehet, hogy újra fel kellene fedezni a szó igazi értelmét?

Adott körülmények között meg-hökkentő, amit Jézus az előkelő farizeusnak mond. Annál is inkább, mert emlékeztetheti őt valamire, amit az Ószövetség prófétáinál olvashatott: „Az Úr tesz szegénnyé és gazdaggá,

megaláz és felmagasztal. Főlemeli a porból a szűkölködőt, és kiemeli a szemétből a szegényt, leülteti az előkelőkkel együtt, és főhelyet juttat neki” (1Sám 2,7-9).

Ebből következik, hogy mi az ember részéről követendő hozzáállás: „Ha odaadod az éhezónak kenyere-det, és jóllakatod az elnyomottat, akkor felragyog a sötétségben világossággod, és homályod déli verőfényre változik” (Iz 58,4-10).

Hatalmas ellentét feszül a tudott/ismert értékrend, és az ettől merőben eltérő gyakorlat között. Nem tudjuk, hogy ez a feszültség okozott-e változást a főemberben.

Jézus mindenesetre többször is fűjt ébresztőt: „Jaj nektek, írástudók és farizeusok, ti színészek, mert tizedet adtok ugyan a mentából, az ánizsból és a köményből, viszont figyelmen kívül hagyjátok a törvény nehezebb részeit: az igazságszármagot, az irgalmasságot és a hűséget: az utóbbiakat

meg kellene tenni, amazokat pedig nem kellene elhagyni” (Mt 23,23).

És mi az ébresztő nekem? Aki nem vagyok sem gazdag, sem főember! (Lakomákat sem adok.)

Eligazítást lehet találni pl. a „kilenckenyeres” Berec ángyó történetében (érdemes elolvasni! ☺), amit Móra Ferenc így fejez be: „*En pedig arra gondoltam, hogy ha Berec ángyó*

a mennysországba kerül, az angyalok bizonyosan a főhelyre ültetik az Úris-ten aranyasztalánál.”

Szeptember 4. – Évközi 23. vasárnap – Lk 14,25-33 – Mindenről lemondani?

A lukácsi idézet példabeszédek sokaságának folytatása. Szinte meg-elevenedik előttünk Jézus, a tanító, a Mester, aki az őt hallgató sokaságnak magyaráz. Példákkal és kora számára érthető képekkel magyaráz. Beszélt nekik már az idők jeleiről, a bűnbánat szükségességéről, a terméketlen fügefa sorsáról, s legfőképpen a Mennyek országáról, ahová az Atya mindnyájunkat meghív. Ez az ország, az Atya országa, radikálisan más, mint amilyenek a korabeli zsidóság elképzelték.

Lukács kemény szavakat és szokatlanul e világi példákat ad Jézus ajkára, amikor a jézusi út teljesítésének feltételeiről beszél. Ilyen kemény szavakat és példákat akkor használ az ember, ha valamit nagyon akar hangsúlyozni. Aki Jézust akarja követni, annak számolnia kell döntésének minden következményével. Már-már

úgy tűnik, mintha Jézus el akarná rettenteni hallgatóságát. Pedig az őt követő nagy tömeg nyilvánvalóan óriási lelkesedéssel fogadta a korábban hallott tanítást, reménykedve a messiási hatalom eljövételében. Talán épp ez indokolja Jézus kemény szavait. Ha engem akartok, tanítványommá kell lennetek – mondhatná Jézus. A tanítványságnak azonban feltételei vannak. Még hozzá olyan feltételei, amelyek a hallgatósága számára kijózanítóan megdöbentőek lehetnek.

„Ha valaki nem gyűlöli apját, anyját... nem lehet a tanítványom” – mondja Jézus az evangéliumi szakasz elején. Nem valószínű, hogy szavait a Tizenkettőnek szánta, hiszen az apostolok ekkor már tanítványai voltak. Valószínűbb, hogy az őt hallgató, érte lelkesedő tömeget akarta kijózanítani, és egyértelművé tenni számukra, hogy az ő útja nem ígér könnyű életet.

„Ha csak azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is szeretik azokat, akik őket szeretik” – mondja Jézus néhány fejezettel korábban. Nyilvánvaló tehát, hogy a mindenkit, még az ellenséget is szeretni parancsoló Mester nem a közvetlen családtagok gyűlöletére buzdít, sokkal inkább az elkötelezett, megfontolt, eltántoríthatatlan istenkövetést akarja hangsúlyozni. Ez pedig nagy erőfeszítést kíván, olyan erőfeszítést, amely a keresztfá vállalásához hasonló. Alkalomadtán lemondani mindenről (kedves családtagokról, vagyonról és akár saját életünkéről) – ezzel is számolnia kell annak, aki Jézus tanítványa akar lenni.

A tanítványok ekkor mégsem futottak el. Megérették, hogy százannyit kapnak cserébe ezekért a terhekért.

Szeptember 11. – Évközi 24. vasárnap – Lk 15,1-32 – „Örüljetez velem!”

Három példázat, ill. példabeszéd – és mindegyik a mértéktelenségről szól. Az örömben és a jóban való mértéktelenségről.

Már a bevezetés is: „...a vámosok és a bűnösök *mind (valamennyien)* jöttek, hogy hallgassák”. De jó is lenne! Biztosan akkor sem volt ez így, ahogyan ma sincs – de milyen jó is lenne! Ha legalább mindenki hallgatná Jézust! Hát még, ha hallgatnának is Rá!

Aztán a pásztor és a nyája, meg az elveszett századik juh. Mértéktelen ostobaság lenne sorsára hagyni 99 juhot, hogy egynek a – bizonytalan kimenetelű – keresésére induljon a pásztor. De nem is „pásztorlástani” oktatásként mondja Jézus (ahhoz az őt hallgatók talán jobban is értettek), hanem a minden egyes emberhez mérhetetlen szeretettel forduló Istentől szóló példázatként. Az van benne, hogy „egyedüli-egyszeri vagy, pótolhatatlan vagy, fontos vagy”. És amikor a példázat pásztorja megtalálja az elcsatangolt bárányt, akkor nem csupán helyreáll a világ rendje, ismét teljessé lesz a százfős nyáj, és ballag tovább a szikes pusztán... Jézus olyan Istent állít a hallgatói elé és mielőnk,

aki túlzó: az egyetlen birkához képest aránytalan erőfeszítést tett már eddig is, és most az örömben is túloz: kiárad belőle az öröm, eléri, magához ragadja a közelében lévőket: a barátokat és szomszédokat.

Ugyanez a helyzet a másik példázat asszonyával: ahelyett, hogy a komoly erőfeszítéssel végre megtalált drachmát szépen, csendben visszatenné a helyére – szükség lehet még rá, ezért is kereste meg annyi munkával! –, még vendégséget is rendez a barát-nőknek és szomszédoknak. Isten sem csak szépen, csendben örül minékünk, hanem közös öröme vágyik – velünk is! Igen: mi vagyunk, mi lehetünk a megtérő bűnös is, meg az együtt örvendő szomszéd is.

Emberi mértékkel mérve – mértéktelen és igazságosan gondolkodva – a pásztor tovább legettelné az ismét teljes nyáját, az asszony csendben berakná a drachmát az erszényébe vagy a ládikójába. A tékozló fiú pedig kapna munkát az apja birtokán, a munkájáért bért, azaz megélhetést; és ha hosszan jól viseli magát és jól dolgozik, akkor idővel talán visszakerülhet a családba is, visszanyerheti a családtag-státuszt.

Ehelyett itt megintcsak az isteni mértékről – azaz a mértéktelenségről! – esik szó: Jézus olyan apát rajzol meg, amilyen egy akkori, ottani meglett férfi aligha lehetett: elébefut a gyerekének, összecsókolgatja... És nem csupán mosdási lehetőséget biztosít, majd ad egy rend tiszta ruhát és egy tál ételt, hanem csupa-csupa túlzó gesztussal felékesíti és megvendégeli ezt az elkóborolt, de visszatért fiút. Az apa nem szab feltételeket és korlátokat; a fiúnak nem kell bizonyítania, hogy immár jó útra tért, nem kell megszolgálnia vagy kiérdemelnie a jót. Az apai – vagy inkább anyai – jóság (hiszen Isten a maga teljességében férfinak és nőnek egyaránt mintaképe) azonnal és gazdagon elhalmozza „csak” azért, mert a gyermeke, és mert visszatért. Ez az örvendező is együtt akar örvendezni másokkal, hiszen a hízott borjút aligha szűk családi körben akarták elfogyasztani! Odavárja a családtagokat és a háznép – mindenki örüljön!

Bár lenne a mi mértékünk is a mértéktelenség, ha osztozásról, örömszerzésről van szó!

Szeptember 18. – Évközi 25. vasárnap – Lk 16,1-13 – Nem szolgálhatunk kétfelé

A keleti emberek szeretnek példázatokban, történetekben beszélni, Jézus is gyakran használta a példabeszédes formát mondanivalójának átadásához. Számunkra, mai emberek számára sokszor talányosak ezek a példabeszédek, és nem mindig értjük, de volt olyan példabeszéde Jézusnak, amelyet még a tanítványainak is meg kellett magyaráznia (a magvetőről).

Próbálom én is magam számára megfejteni ennek a példabeszédnek az igazságát, behelyettesíteni a szereplőket, levonni a tanulságokat.

Ez az intéző tolvaj volt, vagy legalábbis ezzel vádolták, gazdája el akarta kergetni. Ura pénzéből aztán jót tett másokkal, hogy azok, amikor már állástalan lesz, megsegítsék. Okosságáért az úr megdicséri – váratlan fordulat –, és Jézus is példaként állítja elének. Ez az ember a maga módján jól gondolkodott, nem esett kétségbe, hanem bebiztosította a jövőjét.

Mi is félünk a bizonytalan jövőtől, szeretnénk, ha váratlan események (betegség, munkanélküliség) idején is

anyagi biztonságban lennénk; az üzleti biztosítók ebből élnek, biztonságot kínálnak, ez a világi okosság.

Jézus más megoldást javasol: „Szereztek magatoknak barátokat a hamis mammonból!” Úgy gondolom, ez azt jelenti, hogy anyagi erőforrásainkat barátok szerzésére kell felhasználnunk. Bátran és szabadon kell adnunk anyagi javainkból, így jót teszünk másokkal, és megszabadulunk a Mammon rabságából is. Ha nem így teszünk, óhatatlanul a pénz, az anyagiak szolgálai leszünk.

Nem vonulhatunk ki ebből a világból, itt kell okosan élnünk, de a kincsünk, az igazi értékeink nem ebben a világban vannak. Jézus arra is figyelmeztet, hogy aki megbízhatatlan, hűtlen a kis dolgokban, anyagi ügyekben, arra nem lehet örök és igaz értékeket bízni.

Látjuk, hogy a világban mit okoz a Mammon, a pénz hatalma és fogsága, mivé aljasítja az embert. Aki a pénzt szereti, az nem szeretheti Istent, mert Isten az Adás; aki nem bánik jól, nagylelkűen az anyagiakkal, az boldogtalan rab, a Mammon rabja.

Jézus szembeállítja az anyagi és a lelki javakat, a Mammon és Istent: a földi javakat nem mi birtokoljuk, voltaképpen Isten tulajdona, mi csak megőrzői és intézői vagyunk ezeknek. Lehetetlenség két úrnak szolgálni, két csúcsértékkel élni, tetteink mindig egy csúcsérték felé mutatnak, bármit mondunk is; a Mammon azt kívánja tőlünk, hogy tartsuk meg és gyarapítsuk vagyonunkat, Isten azonban azt várja, hogy adjuk oda a rászorulóknak; a két magatartás kizárja egymást. Jézus világossá teszi, hogy nincsen alku, nemcsak itt, ezen a szentírési helyen, hanem több más megszólalásában is: „Könnyebb a tevének átmennie a tű fokán, mint a gazdagnak bejutnia Isten országába”, „Ahol a kincs, ott lesz a szíved is”.

Nyilvánvaló, hogy Jézus követése és a gazdagság kizárja egymást. Ezen a téren is folyamatos önreflexióra van szükségünk, hiszen a világban számtalan kísértésnek vagyunk kitéve, ami megnyugtathatja vagy elhomályosíthatja lelkiismeretünket.

Szeptember 25. – Évközi 26. vasárnap – Lk 16,19-31 – Időben segíteni!

A szegény Lázár és a gazdag ember története mindannyiunk által jól ismert.

Első gondolatom, hogy ez mindig „adu ász” lehetett a gazdagok és hatalmasok kezében. Ezzel mindig le lehetett szerelni, meg lehetett nyugtatni a szegényeket. „Most ugyan nélkülözöl, a másik meg dúskál, de haláloz után majd fordul a kocka.”

Nem tudom, hogy van-e mennyország, pláne hogy pokol, és ha van, milyen. Hogy itt a földön van, azt sejteni vélem, hogy a lelkekben, az szinte biztos. Teret nyer a pokol, amikor terjed a nélkülözés, amikor nem vesszük észre az embertársaink szenvedését. Teret nyer a földön és a lelkekben. A miénkben is.

A nélkülözés sokféle lehet. Először talán mindig az anyagi nélkülözök jutnak eszünkbe. Nem véletlenül. Még a tagadhatatlanul a világ kiváltóságosaihoz tartozó Magyarországon is bőven vannak rászoruló, hát még a föld többi országában. Becslések szerint az emberek nyolcvan százaléka nélkülözésben él. Nem tehetem

meg, hogy nem segítek, amikor látom a szükségét. És akkor kell segíteni, amikor látom. Akkor és ott, később már nem lehet.

Az emberi kapcsolatokban is nagy a nélkülözés. Sokan szenvednek a magánytól, a kizártságtól. Nehéz ezt elképzelni annak, aki szerető családban, barátságok hálójában él. Nem mehetünk el a magánytól, a kizártságtól szenvedők mellett sem közömbösen. Észre kell vennünk fájó szükségüket.

Aztán vannak, nem is kevesen, akiket elborítanak a megoldhatatlannak tűnő gondok, problémák. Nem találják a kiutat. Már az nagy segítség, ha valakinek kiönthetik a szívüket, és az illető értő figyelemmel meghallgatja őket.

És akkor még nem esett szó a háborúról, a hontalanságról, a munkanélküliségről, a létbizonytalanságról, a fizikai és lelki betegségekről, egy szeretett személy elvesztéséről, a tanulatlanságról, az információhiányról és még sorolhatnám.

Egy biztos, nem csukhatjuk be a szemünket. A világ minden baján nem

tudunk segíteni, de ez nem mentség arra, hogy ne tegyük meg azt, amit megtehetünk. Nem igaz, hogy semmit sem tehetünk a szenvedés ellen; megkísérelhetjük legyőzni, és ha nem sikerül, akkor osztozhatunk a mások bajában.

Segíteni mindig csak adott pillanatban és adott helyen lehet. Ha az alkalmat elmulasztjuk, csak a lelkiismeret-furdalás marad. A „megtehettem volna, de nem tettem meg” érzése. A Lukács-idézetben azt olvassuk, hogy „áthághatatlan mélység tátong” a mennyország és a pokol között. Nem tudom, így van-e, de az biztos, hogy áthághatatlan mélység tátong a jelen és a múlt között. Amit nem tettünk meg, azt már nem pótolhatjuk. Soha többé.

Szerencsére (?), amíg élünk, mindig találkozunk rászorulókkal. De csak akkor vesszük észre őket, ha megállunk a mindennapok rohanásában, ha szemünk van rá. Ha nem engedjük, hogy a szívünk a sok-sok szenvedés láttán megkérgesedjen.